
Zomrel významný slovenský kameraman Vincent Rosinec

V sobotu 19. marca 2011 zomrel významný slovenský kameraman Vincent Rosinec, ktorý počas svojho života stál za kamerou desiatok filmov a spolupracoval s množstvom rovnako významných slovenských režisérov. Už počas svojho života sa stal legendou slovenskej kinematografie.

Vincent Rosinec sa narodil 6. mája 1928 vo Višňovom pri Žiline. Pôvodným povoláním nebol kameraman a skôr než sa postavil za kameru pôsobil od roku 1948 v Štúdiu hraných filmov v Bratislave ako reklamný fotograf. Preto patrí k tým tvorcom za kamerou, ktorí prešli k pohyblivému filmovému obrazu od statickej fotografie. Jeho úplne prvou filmárskou prácou boli fotosky k dokumentárnemu filmu režiséra Vladimíra Bahnu *Oceľová cesta* v roku 1949. Neskôr si vyskúšal celú hierarchiu kameramanských funkcií a ako asistent kamery pracoval na vyše tridsiatich dokumentárnych filmoch. Jeho učiteľom, najväčším vzorom a v začiatkoch i spolupracovníkom bol Karol Krška, ktorému robil asistenta na *Rodnej zemi* a neskôr spolupracovali aj na jeho ďalších filmoch.

Prvou samostatnou kameramanskou prácou Vincenta Rosinca bol stredometrážny film Andreja Lettricha *Strieborný favorit*. Svoje kameramanské schopnosti neskôr preukázal napríklad v *Havranej ceste* Martina Hollého, *Zvonoch pre bosých* Stanislava Barabáša, *Každý týždeň sedem dní* a *Drak sa vracia* Eduarda Grečnera či v *Koncerte pre pozostalých* Dušana Trančíka. V druhej polovici 60. rokov spolupracoval prevažne s režisérom Petrom Solanom na filmoch *Kým sa skončí táto noc*, na jeho televíznych filmoch *Sedem svedkov*, *...a sekať dobrotu* či na ďalšom filme pre kiná *Pán si neželal nič*. Po tragickej smrti režiséra Vladislava Pavloviča v roku 1974 režijne dokončil jeho hraný film *Trofej neznámeho strelca*. Za televízne filmy *Ring voľný* Vladislava Pavloviča a *Pustý dvor* Martina Ťapáka získal ocenenia za kameru na MTF Zlatá Praha. S režisérom Martinom Ťapákom realizoval aj ďalšie televízne filmy, napríklad *Vianočné oblátky*, *Krutá ľúbosť* a *Katera*, s Vidom Horňákom filmy *Mlčanie mora* a *Román o base*. Svoj vzťah k ľudovému umeniu prejavil najmä prostredníctvom televíznych dokumentov, z ktorých niektoré aj režíroval, a to *Slovenské kraslice*, *Najstaršie remeslo*, *Vyšívaná krása*, *Komu rastie lipa* alebo *Stupavský džbánkar národný umelec Ferdiš Kostka*. Vincent Rosinec za svoje diela získal niekoľko ocenení, vrátane Igrica a Zlatej kamery v roku 2003 za celoživotný prínos v oblasti filmového umenia. Naposledy mu Slovenská filmová a televízna akadémia udelila v roku 2008 národnú filmovú cenu Slnko v sieti za celoživotný prínos slovenskej kinematografii a v tom istom roku získal aj Cenu predsedu NR SR Pavla Pašku za mimoriadny prínos v oblasti filmu.

V roku 2008 nakrútil o Vincentovi Rosincovi a jeho prínosnej kameramanskej práci pre slovenskú kinematografiu režisér Vlado Balco v koprodukcii so Slovenským filmovým ústavom (SFÚ) dokument pod názvom *Medzi 4 – 5,6*. Film je prierezom Rosincovou celoživotnou tvorbou a umeleckými postojmi. Rosinec bol pre režiséra Vlada Balca vždy inšpiráciou ako tvorca i ako človek a napokon bol aj tým, kto stál za kamerou jeho debutu *Uhol pohľadu* v roku 1984. Zo skúseností, ktoré pri ňom Balco získal, si mnohé dodnes cení. „*Vinco Rosinec vždy vedel, čo*

nakrúca a mal svoju predstavu o filme, ktorý vzniká. Dôkladne poznal scenár a aj predstavu režiséra. Dalo by sa povedať, že akosi nenápadne „kontroloval“ režiséra, stál za kamerou a všetko sledoval. Nerušili ho technické problémy kamery, na to mal svojich asistentov – ostriča, švenkra... Vnímal svetlo, výrez kamery, ktorý si určil, a jej pohyb. Ak niečo niekedy dobre nešlo, ak situácia nebola dobre vymyslená, Vinco bol najpodstatnejší pri jej vyriešení. Vedel posúvať veci dopredu, vedel presne a rýchlo pomenovať problém,“ povedal o spolupráci s Vincentom Rosincom režisér Vlado Balco pre mesačník Film.sk krátko po uvedení filmu Medzi 4 – 5,6. Na vznik tohto filmu si spomína tak, že „realizácia bola dosť dramatická, lebo pán Rosinec bol dlhší čas chorý, ale nakoniec sa to všetko zlepšilo. Samotná práca bola najlepšou terapiou pre jeho zdravie. Najdôležitejšie boli pre mňa jeho reakcia a názor na film – prijal ho, páčil sa mu. Povedal: „Čakal som niečo iné, ale páči sa mi to... Prijímam to.“ Ďalšou poklonou bolo pre mňa jeho konštatovanie: „Vlado, to je zázrak, čo si z toho urobil...“ Myslím si, že pri všetkých komplikáciách a útržkovitom nakrúcaní z dôvodu jeho zdravotných problémov si ani nevedel predstaviť nejaký kompaktný výsledok.“

Vincent Rosinec počas svojho života „nasnímal vyše tridsať celovečerných hraných filmov pre kiná a televíziu, 25 televíznych filmov, 15 krátkych filmov rôznych žánrov, šesť z nich o ľudovej kultúre. Naposledy sa objavil pred kamerou v roku 2010 v projekte Slovenské kino, v časti Duch v stroji – muži s kinoaparátom v réžii Roberta Kirchhoffa, venovanom slovenským kameramanom,“ ako uviedol v súvislosti so smutnou správou o úmrtí Vincenta Rosinca predseda Slovenského filmového zväzu Štefan Vraštiak.

Posledná rozlúčka s kameramanom Vincentom Rosincom sa uskutoční v pondelok 28. marca 2011 v bratislavskom Krematóriu. Hodina obradu zatiaľ nie je známa.

FILMOGRAFIA

Hrané filmy (kamera)

- 1950 **Boj sa skončí zajtra** (réžia - Miroslav Cikán, spolupráca)
- 1953 **Rodná zem** (réžia - Josef Mach, asistent kamery - V. Rosinec, František Trutz)
- 1955 **Rohy** (KHF, réžia - František Žáček, asistent kamery)
Štvorylka (réžia - Jozef Medved', Karol Krška, asistent kamery, V. Rosinec, Ivan Puťorom)
- 1956 **Previerka lásky** (réžia - Jozef Medved', druhá kamera)
Čert nespí (réžia - Peter Solan, František Žáček, asistent kamery)
- 1958 **Dva barančeky** (KHF, réžia - Karol Skříský, asistent kamery)
V hodine dvanástej (réžia - Andrej Lettrich, druhá kamera)
Statočný zlodej (réžia - Ján Lacko, asistent kamery – V. Rosinec, Jiří Štaud, Ladislav Vinklársek)
- 1959 **Náš školník** (KHF, réžia - Dimitrij Plichta)
- 1960 **Strieborný favorit** (SHF, réžia - Andrej Lettrich)
Prerušená pieseň (réžia - Nikolaj Konstantinovič Sanišvili, druhá kamera)
- 1961 **Pokorené rieky** (réžia - František Žáček)
- 1962 **Havrania cesta** (réžia - Martin Hollý)
- 1963 **Ivanov** (réžia - Jozef Budský)
- 1964 **Každý týždeň sedem dní** (réžia - Eduard Grečner)
Senzi mama (réžia - Vladislav Pavlovič)
- 1965 **Zvony pre bosých** (réžia - Stanislav Barabáš)
Kým sa skončí táto noc (réžia - Peter Solan)
Cena ZSDU Vincentovi Rosincovi za kameru (udelená v roku 1966)
- 1966 **Koliesko** (SHF, réžia - Dimitrij Plichta)
Igric 1966 v oblasti detského filmu Vincentovi Rosincovi za kameru (udelený v roku 1967)
Jeden deň pre starú paniu (réžia - Martin Hollý)
- 1967 **Drak sa vracia** (réžia - Eduard Grečner)

- 1968 **Dialóg 20 40 60** poviedka **40** (réžia - Peter Solan)
- 1969 **Láska neláskavá** (réžia - Dimitrij Plichta)
- 1970 **Pán si neželal nič** (réžia - Peter Solan)
- 1973 **Deň slnovratu** (réžia - Jozef Režucha)
- 1974 **Trofej neznámeho strelca** (réžia - Vladislav Pavlovič, Vincent Rosinec, kamera, film režijne dokončil po smrti V. Pavloviča)
Prémie za pozoruhodné umelecké výkony v roku 1973 Vincentovi Rosincovi za kameru a réžiu a Monike Gajdošovej za dramaturgiu (udelené na návrh Slovenskej filmovej tvorby výborom Sekcie pre tvorivú činnosť v oblasti divadla a filmu pri SLF v roku 1974)
- 1975 **Život na úteku** (réžia - Jozef Režucha)
- 1976 **Do posledného dychu** (réžia - Jozef Režucha)
Koncert pre pozostalých (réžia - Dušan Trančík)
- 1978 **Krutá ľúbosť** (réžia - Martin Ťapák)
Pustý dvor (réžia - Martin Ťapák)
Cena za kameru Vincentovi Rosincovi – 16. medzinárodný televízny festival Zlatá Praha 1979
- 1980 **Hodiny** (réžia - Martin Ťapák)
- 1981 **Plavčík a Vratko** (réžia - Martin Ťapák)
Prémie za 1. polrok 1982 v kategórii filmová tvorba - hraný film M. Ťapákovi za réžiu a Vincentovi Rosincovi za kameru (udelená výborom Sekcie pre tvorivú činnosť v oblasti divadla a filmu pri SLF v roku 1982)
- 1982 **Popolvár najväčší na svete** (réžia - Martin Ťapák, kamera, V. Rosinec, Stanislav Szomolányi)
Prémia za pozoruhodné výkony za 2. polrok 1982 - Film Vincentovi Rosincovi za kameru (udelené výborom Sekcie pre tvorivú činnosť v oblasti divadla a filmu pri SLF v roku 1983)
- 1983 **Sojky v hlave** (réžia - Juraj Lihosít)
Cena Paľa Bielika za filmovú tvorbu roku 1984 Vincentovi Rosincovi (aj za film Uhol pohľadu, r. V. Balco) (udelená ZSDU a výborom Sekcie pre tvorivú činnosť v oblasti divadla a filmu pri SLF v roku 1985)
- 1984 **Uhol pohľadu** (réžia - Vladimír Balco)
Cena Paľa Bielika za filmovú tvorbu roku 1984 Vincentovi Rosincovi (aj za film Sojky v hlave, r. J. Lihosít) (udelená ZSDU a výborom Sekcie pre tvorivú činnosť v oblasti divadla a filmu pri SLF v roku 1985)
- 1985 **Tretí šarkan** (réžia - Peter Hledík)
Prémie za pozoruhodné umelecké výkony za 2. polrok 1986 v kategórii filmová tvorba - hraný film P. Hledíkovi za réžiu, Alte Vášovej-Zajacovej za dramaturgiu a Vincentovi Rosincovi za kameru (udelené výborom Sekcie pre tvorivú činnosť v oblasti divadla a filmu pri SLF v roku 1987)
- 1986 **Pasodoble pre troch** (réžia - Vladimír Balco, kamera, V. Rosinec, Zoltán Weigl)
- Zakázané uvoľnenie** (réžia - Juraj Lihosít)
- 1987 **Hody** (réžia - Andrej Lettrich)

Televízne filmy (kamera)

- 1962 **Dobrodružstvo so spravodlivosťou** (réžia – Vladislav Pavlovič)
- 1963 **Mlčanie mora** (réžia - Vido Horňák)
- 1967 **Sedem svedkov** (réžia - Peter Solan)
- 1968 **Roman o base** (réžia - Vido Horňák)
...a sekať dobrotu (réžia - Peter Solan)
- 1969 **Od štvrtka do zmŕtvychvstania** (réžia – Ivan Teren)
Malá anketa (réžia – Peter Solan)
- 1970 **Ring voľný** (réžia - Vladislav Pavlovič)
Cena za najlepšiu kameru pre Vincenta Rosinca - 7. medzinárodný televízny festival Praha 1970
- 1971 **Zaprášené histórie 1-9** (réžia - Jozef Zachar)
Čarodejnica (réžia – Eduard Grečner)
- 1974 **Kronika 1-2** (réžia - Ivan Teren)

- 1975 **Ešte sa nevraciam** (réžia - Jozef Režucha)
 1976 **V znamení slnka** (DF, réžia - Jozef Šafarka)
 1977 **Hanča, Janko, Lucia** (réžia - Martin Ťapák)
Vianočné oblátky (réžia - Martin Ťapák)
 1979 **Sochy Jána Kulicha** (DF, réžia - Martin Ťapák)
Mišo (réžia - Martin Ťapák)
Uzlíky nádeje (réžia - Martin Ťapák)
 1980 **Tanečné miniatúry 9 (Hra a práca)** (réžia - Martin Ťapák)
 1981 **Katera** (réžia - Martin Ťapák)
Desiaty chlap (réžia - Cyril Valšík)
 1986 **Modrá zelená zóna** (réžia - Cyril Valšík)
 1987 **Stávka čertom** (réžia - Ladislav Halama ml.)
Teraz sa už nehráme (réžia - Cyril Valšík)
 1988 **Posledné hry** (réžia - Cyril Valšík, námet, kamera - V. Rosinec, scenár - V. Rosinec, C. Valšík)

Dokumentárny film (réžia)

- 1973 **Slovenské kraslice** (TV, réžia, kamera - V. Rosinec)
 Bronzová harfa - Medzinárodný televízny festival Dublin 1975
 1975 **Najstaršie remeslo** (TV, réžia - V. Rosinec, kamera - V. Rosinec, Jozef Müller)
 1976 **Vyšivaná krása** (TV, réžia, kamera - V. Rosinec)
 1978 **Komu rásie lipa** (TV, réžia - V. Rosinec)
 1981 **Stupavský džbánkár národný umelec Ferdiš Kostka** (TV, réžia, kamera - V. Rosinec)
 1985 **Ľudové drevené piesty** (réžia - V. Rosinec)

Dokumentárny film (kamera)

- 1954 **Chlieb a kvety** (réžia - Bedřich Voděrka)
 1956 **Čo nás najviac zaujíma** (réžia - Kazimír Barlík, kamera - V. Rosinec, Karol Krška)
 1957 **Janko, mydlo a voda** (réžia - Dimitrij Plichta)
 1958 **Dary tejto zeme** (réžia - Otakar Patočka, kamera - V. Rosinec, Otakar Patočka)
Horské slnko (réžia - Dimitrij Plichta)
 1959 **Liptovskí garbiari** (réžia - Vojtech Andreášsky)
Žiarivky (réžia - Vojtech Andreášsky)
 1963 **3 x prečo č. 12** (réžia - Dimitrij Plichta, kamera - V. Rosinec, Mikuláš Ricotti)
 1968 **Rapsódia v bielom** (réžia - Pavel Miškuv, kamera - V. Rosinec, Miloslav Filip)
 1971 **Vladimír Mináč** (réžia - Ivan Teren)
 1972 **Chorea Amore** (TV, réžia - Martin Slivka)
Chorea Guernica (TV, réžia - Martin Slivka)
Polomská vzburá (réžia - Igor Dobiš)
 1973 **Mária Rudavská** (TV, réžia - Martin Slivka)
 1975 **30 rokov slovenského hraného filmu** (réžia - Ctibor Kováč)